

Motion till riksdagen 2022/23:1649

av **Kerstin Lundgren (C)**

Ge kommunerna samlat ansvar för brottsförebyggande arbete

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommunerna har en avgörande roll i det lokala trygghetsarbetet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt fullfölja lagrådsremissen och ge kommunerna ett ansvar i lag för det brottsförebyggande arbetet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydliggöra ett kommunalt ansvar för en samlad funktion för stöd till brottsdrabbade och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Alla brott sker lokalt, och många av dem kan förebyggas lokalt. Därför är de lokala aktörerna helt avgörande för att vi ska ha ett effektivt brottsförebyggande arbete i hela landet.

Ofta hänvisas till att polisen har ett brottsförebyggande ansvar. Det är förstås riktigt, och viktigt, att polisen ska finnas närvarande lokalt för att förebygga brott. Det lokala arbetet för trygghet kan dock inte bara vara polisens uppgift. Om vårt mål är att skapa trygghet i alla våra stadsdelar och kommuner, så krävs också att alla kommuner tar ett ansvar för att samordna och leda det brottsförebyggande arbetet. Kommunen har en närvaro i lokalsamhället som ingen annan myndighet har.

”Allas vårt ansvar” kallades det brottsförebyggande program som jobbades fram under 1990-talet (Ds 1996:59). Det var ett försök att ta ett samtal grepp om brottsförebyggande frågor och som bidrog till att många kommuner har bildat lokala brottsförebyggande råd. Trots detta har det visat sig att ambitionsnivåerna hos kommunerna ser väldigt olika ut.

Regeringen tillkallade en särskild utredare som överlämnat sitt förslag om hur ett lagstadgat kommunalt ansvar för det brottsförebyggande arbetet bör utformas, vilka verksamheter som bör omfattas av ett sådant ansvar. Regeringen beslutade i juni om en lagrådsremiss efter remissbehandling av utredningen. Avsikten har varit att lagen skall träda i kraft den 1 juli 2023.

Det är gott och väl, men risken finns att propositionen försenas och därmed försenas en tydlighet vad gäller kommunernas samordnande uppdrag. Med den utveckling vi nu ser är det hög tid att påskynda arbetet för att ta ett samlat grepp om det lokala brottsförebyggande arbetet.

Den organiserade brottsligheten hotar människors frihet och hör till de trygghetsproblem som växer allra snabbast. Det krävs nu betydligt starkare insatser mot denna brottslighet, och att hela lokalsamhället involveras om vi också ska kunna motverka nyrekryteringen.

Socialtjänstlagen föreskriver idag att kommunerna genom socialnämnden ansvarar för arbetet mot missbruk samt för stöd till brottsoffer. Gällande missbruk har de flesta kommuner idag ett utvecklat arbete. Samma sak gäller dock inte för livsstilskriminella, eller återfallsförbrytare, varför det har varit svårt att utveckla avhopparverksamheter med fokus på kriminella nätverk i landets kommuner. Det är ett exempel på när ansvarsgränserna blir otydliga och ett hinder i ett effektivt brottsförebyggande arbete.

Därför krävs nu att lagstiftningen påskyndas så att kommunerna får ett ansvar för det brottsförebyggande arbetet. Utgångspunkten bör vara att kommunerna behöver utveckla detta arbete, samtidigt som hänsyn bör tas till att identifiera målgrupper som socialnämnden idag inte arbetar med. Här krävs även sekretessbrytande lagstiftning för effektiva resultat. Ansvaret för kommunen att samverka med Polismyndigheten bör förtydligas.

Vad gäller brottsofferstöd är flera aktörer inblandade. Såväl kommunen som frivilligorganisationer gör viktiga insatser, men för en brottsdrabbad kan det vara svårt att snabbt få en överblick över det stöd som finns att få. Därför finns en risk att vissa grupper av brottsdrabbade idag faller mellan stolarna, eller drabbas av alternativa lösningar som ytterst blir en del i kriminella nätverk. Kommunerna ska ges i ansvar att ytterligare underlätta för alla brottsdrabbade. Ett samlat centrum för brottsdrabbade, som en tydlig väg in till stöd, skulle kunna fylla de luckor som finns idag.

Kerstin Lundgren (C)